

heden af, hvad det ærede Medlem udtalte, at det, naar man tager Middeltallet, er en hæderlig, næsten fin Konkurrence, der fra et dansk Firma er ført med Udlandets Fabrikker paa dette Omraade, og selv om det skulde koste nogle faa Tusinde Kroner mere, var der derfor al mulig Grund til at lade dette Firma prøve, om det kan blive indarbejdet paa dette Omraade. Det er derfor min Opfattelse, at det ærede Flertal, som jeg jo ellers staar sammen med paa næsten alle Punkter, begaar en stor Fejl ved i den Grad at holde fast ved de gamle Doktriner, at det ikke er muligt at naa til et fornuftigt Princip paa et Omraade som dette; der kan være flere andre, som vi maa til efterhaanden.

Naar den ærede Ordfører for Flertallet (P. T. Nielsen) bestandig henviser til det laveste Tilbud, saa er der jo for det første ikke nogen Grund til ved en Konkurrence netop at tage det laveste Tilbud, men der er derimod al mulig Grund til at vælge den Form at udskyde det højeste og det laveste eller de to højeste og laveste, eller saa mange man vil, og tage Gennemsnittallet. Det er en meget almindelig Vej at gaa, der er nemlig bestandig en Fare ved det laveste Tilbud. Der er noget i det, som er fremført fra forskellig Side, at saa snart de udenlandske Firmaer opdage, at Landet selv vil gøre et Forsøg med at overtage en Produktion, saa kommanderer man ganske simpelt et Par Firmaer til at indgive saa lave Tilbud, at ingen Konkurrence er mulig for dem, der skulle have Fortjeneste ud af det. Det kan ikke nytte, at Flertallet vil lukke Øjnene for dette Forhold, thi det ved lige saa godt som vi andre, at det finder Sted, men saa forekommer det ogsaa mig rigtigt at gaa med til at gøre dette Forsøg, selv om man skal gøre Brud paa gamle Doktriner. Jeg kan sige dette, fordi jeg i Fjor ligesom mine nærmeste Meningsfæller har stemt imod Forsøg med Statsdrift. Det er altsaa efter moden Overvejelse, at jeg for mit Vedkommende her ved denne Lejlighed er gaaet med som Forslagsstiller, fordi jeg tror, det er rigtigt og nødvendigt, hvis vi ville have dansk Arbejde for Danmark. Jeg har for Resten ikke noget imod, som den ærede Ordfører udtrykte sig, at det i Virkeligheden betragtes som to Forslag, der ere kædede sammen, thi det er det jo, men fra Forslagsstillernes Side ere vi enedes om, at dette er rigtigt. Da nogle af Forslagsstillerne vidste, at adskillige af os vare stærkt stemte mod Statsdrift, er dette

netop en Vej, hvor man kan faa prøvet begge Dele samtidig, og derved har det ogsaa været mig for mit Vedkommende lettere at gaa med dertil. Det lægger jeg ikke ringeste Skjul paa. Jeg vil derfor varmt anbefale, at man nu endelig kommer til at gøre et Forsøg.

Det er ikke nok med, at Flertallets Ordfører stadig bruger den sædvanlige Fremgangsmaade og siger: Ja, men der staar jo blot, at Ministeren bemyndiges til efter et rimeligt Skøn o. s. v., og naar der kommer rimeligt Tilbud — saa han har altsaa denne Bemyndigelse, den har han til enhver Tid. Det er ikke noget at blive spist af med, thi Gud og hver Mand ved, at saa længe Flertallet stiller sig saa afvisende af Frygt for mulige Konsekvenser paa Toldomraadet, finder Ministeren ikke noget Tilbud rimeligt. Ministeren er — for at sige det rent ud — ikke saa taabelig at lægge sig ud med Flertallet paa et Omraade, der for hans Vedkommende kun er en ringe Brøkdel af hans Mellemværende med Flertallet som Helhed. Det er der ikke noget at sige til, det er der vel ingen af os, der vilde gøre under saadanne Forhold. Men er dette Tilfældet, skal Flertallet ogsaa holdes fast paa, at det er dets Skyld, at vi ikke kunne faa begyndt her. Det har nationaløkonomisk set intet at sige, om der bliver brugt nogle faa tusinde Kr. mere til at gøre den Prøve nu, selv om man hos det billigste og maaske sletteste Firma i Udlandet kunde faa disse Lokomotiver noget billigere.

For øvrigt forstaar det sig, at naar man vil gøre denne Prøve paa Statsværkstederne, maa man naturligvis saa nøje, som det overhovedet er muligt, beregne Generalomkostningerne som Helhed, og dertil maa ogsaa høre Værkstedsløje, Maskiner o. s. v., kort sagt alt det, som Statens Værksteder nu en Gang have, og som det er nødvendigt for en privat Bedrift at regne Omkostninger til. Det maa man ogsaa gøre her for at faa en Prøve, som er gyldig. Saa siger man: Det kan man ikke gøre. Hvorfor skulde man dog ikke kunne gøre det? Der er en almindelig Konstant, som Beregningen maa benytte til den Slags Ting, den kan ogsaa anlægges ved denne Lejlighed, og den maa man kunne enes om.

De andre Punkter her skal jeg ikke opholde mig ved, da jeg i alle dem, der ere Stridspunkter, alligevel staar sammen med Flertallet, men kun slutte med at sige, at jeg anbefaler indtrængende at